

Docentenrubriek

Historien om...

Den 5. november 2023 lancerede den svenske tv-kanal SVT dokumentarserien *Historien om Sverige*, som på kanalens hjemmeside bliver omtalt som "SVT:s största satsning på historia – någonsin". Ambitionerne er høje. Gennem 10 velresearchede afsnit fortælles den svenske historie fra stenalderen til i dag – med hjælp fra eksperter og med brug af imponerende visuelle effekter, stemningsfyldt lydbillede og et pædagogisk fortælletempo.

Uanset seriens gennemarbejdede format, har den dog også rejst spørgsmål, blandt andet om dens forlæg. For man skal ikke se mange minutter, før det bliver tydeligt, at dokumentaren er kraftigt inspireret af den danske serie *Historien om Danmark*, som blev produceret af Danmarks Radio (DR) i 2017. Serierne har identiske åbningsscener og samme struktur, og begge versioner har en mandlig fortæller, der fører seerne igennem de rekonstruerede historiske scener. I den svenske udgave er det skuespilleren Simon J. Berger, som er kendt fra den norske tv-serie *Exit*. I den danske original er det Lars Mikkelsen, som har medvirket i adskillige danske og internationale spillefilm.

Forholdet omkring den transnationale eksport af det danske koncept fremgår ikke af SVT's hjemmeside, men formentlig har tv-selskabet købt rettighederne til at producere en svensk udgave. Sverige er i øvrigt ikke ene om at kopiere Danmark. Også den hollandske public service-kanal NTR (og NOP1) viste i foråret 2022 dokumentarserien *Het verhaal van Nederland*, og i 2023 kom en belgisk version, produceret af VRT. Konceptet går igen, sågar med en mandlig skuespiller som gennemgående fortæller. I den hollandske version er det Daan Schuurmans, i den flamske Tom Waes. Tydeligvis er opskriften at vælge et kendt ansigt, som appellerer til seerne, og som kan fremstå som en venlig og kyndig historieformidler – uanset tidligere skurkeroller på filmlærredet.

Sammenligner man selve indholdet, er der naturligvis en del overlap mellem den danske og svenske historie, mens der er større forskelle på det hollandsk-flamske og skandinaviske indhold. Sammenligningen illustrerer dog ikke kun forskelle og ligheder i historiens gang, men tydeliggør, at historieskrivningen er et narrativ. Nogle begivenheder bliver set som vendepunkter, andre er

udeladt. Man kan selvfølgelig ikke fortælle alt på 10 afsnit, men fravalg og vinkling indebærer en risiko for skævvridning af historien. Det sidste afsnit af DR's dokumentarserie blev for eksempel af fagfolk kritiseret for at være for venstreorienteret. I Holland fik NTR-serien kritik for sit afsnit om besættelsen, der tilsyneladende fremstillede hollænderne som et folk, der ikke gjorde modstand mod den tyske nazistiske besættelsesmagt. Kritikken viser, at historien ikke er uskyldig, men en konstruktion. Begivenhederne har ganske vist fundet sted, men måden, som vi beretter om dem på, former historien.

Selvom de enkelte serier har foranlediget diskussion, skal det understreges, at de evner at formidle komplekse historiske forløb på en vedkommende måde. Desuden er der knyttet en omfattende formidlingsvirksomhed til serierne. For eksempel er der blevet udgivet en grundbog i Danmarks historie i samarbejde med DR. I Sverige fremviser Riksarkivet kildematerialet bag SVT-serien, som gør historien levende og konkret. Og det hollandske NTR har udarbejdet både undervisningsmateriale for børn samt en Podwalks, hvor man kan vandre i historiens fodspor, mens man lytter til podcasts om de dramatiske begivenheder, der fandt sted på netop den lokation, hvor man befinder sig.

Historien om ... er historien om tv-satsninger, national identitet og historieskrivning, som bestemt kan diskuteres. Historien om ... er også et eksempel på, hvordan historien bliver gjort relevant for nutiden.